

Előzetes tervek a Budapest 16. kerületi (Sashalom) magyarországi németek emlékművéhez

A stációk 120x100 cm méretűek lennének, hogy a szövegeket jól el lehessen olvasni és az ábrázolt motívumok, emberek jól láthatóak legyenek.

Vasbeton táblák hosszú acélcsapokkal fúródnak a földbe fagyhatárig, 80 cm mélyre.

A vasbeton szteléket a bronz dombormű fedi, alatta a földig kő burkolat, ami szintén helyet ad szövegnek is.

A hátsó oldal maradna a beton és be lehetne futtatni borostyán örökzölddel, akkor ott nem kell kőburkolatot tenni, csak évente nyírni a zöldet.

A Sashalmi sétányon amúgy is sok a zöld terület, amit ápolni kell. **A helyszínt az is indokolja, hogy a Szovjetunió internáló táboraiba innen indult el 130 kerületi lakossal a vonat, hogy „jóvá tegyék bűnüket” az „Örök tél” pokoli világában** A sín maradványát is meg kell tartani.

A stációkat egymástól kellő távolságban, és mindig más szögben kell elhelyezni, hogy kinyitott leporelló-szerűen vezessen végig a történeten.

„Magyarország siratja német gyermekeit” mondatnak az utolsó vonat ábrázolásnál meg kell jelennie.

Miután igen sokszor hívtak be német telepeseket Magyarországra, majdnem minden családnak vannak német felmenői is. Mint „testvéreinket” meg kell gyászolni a méltatlan és kegyetlen sorsukért, de az öröm a Pán-Európai Pikniknél nagyon fontos, hogy megjelenjen.

Lehetne egy szöges drót keret mellé ültetni rózsát, ami befutja azt és mellette egy sziklaszerű kőbe beírni a Pikniket és dátumát.

A MAGYARORSZÁGI NÉMETTSÉG TÖRTÉNETE

Első dombormű

Magyarországra már Szent István király előtt is betelepültek mezőgazdasági szakmunkások és kézművesek a Német-Római Birodalomból. Szorgalmas, pontos és lelkiismeretes munkájukkal, szaktudásukkal, rendkívüli munkabírással mindig kivívták a magyarság tiszteletét. **Szent István fiának Imrének fogalmazott intelmeiben is figyelmeztette a magyarságot arra, hogy fogadjon szívesen más nemzetiségű embereket, mert az egy nemzetiségű ország szegény, és csak gazdagodik más nemzetek tudásával.** Így a bejövő német telepeseket országunk

megbecsülte és ők jól érezték, otthon érezték magukat országunkban, magyar hazafiakká váltak, amit nemcsak a munkájukban, hanem a magyar haza védelmében harcok során is bizonyítottak.

Szent István királyunk feleségül vette Gizella bajor hercegnőt, és ekkor Gizellával papok és szerzetesek is jöttek Magyarországra, akik segítettek a keresztény hit terjesztésében, a keresztény kórus zene megteremtésében és a latinkönyvek, kódexek írásában.

A páncélos lovagok pedig a nyugati harcmódorra tanították a magyar katonákat. A német származású Asztrik pécsváradi püspök pedig elhozta a pápától a koronát István számára, aki így független a nyugati országoktól, apostoli király lett.

István a felvidéki arany -és ezüstbányák kiaknázására német bányászokat hívott be országába.

Búvár Kund, német nevén Zothmund Pozsonynál elsüllyesztette a Magyarországot fenyegető német hajókat.

II. Géza király ismét hívott országunkba német „vendég”- telepeseket, szakmunkásokat és földműveseket, akik magasabb tudással, újabb módszerekkel rendelkeztek, mint a magyar parasztok.

A telepések szívesen jöttek, hiszen a Német-Római Birodalomban a lakosság szaporulata miatt kevés volt már a föld.

A király a Felvidékre, Erdélybe, a Szepességbe, a Magyar Tátrába, a Duna-Tisza közére és Nyugat Magyarországra, a Börzsönybe telepítette őket.

II. András a keleti határnál Erdély védelmére és a földek megművelésére hívja be a szászokat, akik 300 stratégiai fontos templomot erődökké építettek, őrtornyokkal, lőrészekkel, és helyenként 5 méter széles várfallal körbe kerítve. Ezekben a templomokban olyan helységeket alakítottak ki, hogy a vár körüli lakosság oda beköltözve, élelemmel és állataival túl tudja élni a török betöréseket. A szászok jutalma az Andreamum kiváltságlevél volt.

IV. Béla király a tatárjárás idején meghalt és elhurcolt lakosság (50 %) pótlására hívott ismét német telepeseket, akik a tatár pusztítás után újjáépítették az országot. Jöttek kőfaragók, ácsok, kovácsok, szövők, tímárok...

V. István király megerősítette az Andreamumban kapott német kiváltságokat és az ország többi területén élő, német ajkú, de magyar hazafivá lett népességnek is megadta az adókedvezményeket.

Zsigmond király a Budai Jogkönyv megalkotásával a céhek iparosait is védte.

Pozsony és Sopron nagyrészt német lakosú városok már a Rendi Országgyűlésen is részt vehettek, a későbbiekben is, majdan a 150 éves török uralom alatt is hűségesen szolgálták

magyar hazájukat. Általában a német telepesek őszinte magyar hazafiakká váltak, melyet történelmi leírásokban is olvashatunk.

A Chronica Hungarorum is német kezű írnokok műve.

Mátyás király Fekete Seregének is voltak híres német lovagjai pl. Fekete Haugwitz.

1526 MOHÁCS

Az ország 3 részre hullott. Nyugat Magyarország Habsburg kézre jutott, a Duna-Tisza köze török uralom alá került, még Erdély volt a legjobb helyzetben. A korábban kiépített 300 erődtemplom védi és a nemes urak nagyobb része protestáns lévén, örömmel fogata be a vallási üldözés elől menekülő németeket, akik a már ott lévő szászok által kiépített, rendezett falvakban kapnak menedéket.

Széles útra vannak felfűzve a kőből épített porták, ház, gazdasági épület. Minden utcában kút van, minden faluban iskola, paplak és templom épül, sőt, az iskolamesternek a zenében is jártasnak kellett lennie (*ábrázolás a Rubicon folyóiratból a 8-ik oldalon a Férfi és női paraszt ábrázolása a faluban!!!*).

A gyerekek minőségi tanításban részesültek.

Jönnek vas- és rézművesek, kerámiaműhelyek létesültek, a „habán” kerámia első darabjai itt készültek reneszánsz virágdíszítéssel (*ábrázolás lehetősége*) Komoly céh szabályok alakultak ki a kézműves iparosság védelmére.

A Tordai Országgyűlésen 1557-64-68-71-ben megszületett a VALLÁSBÉKE, amikor a KATOLIKUS, EVANGÉLIKUS, REFORMÁTUS ÉS UNITÁRIUS FELEKEZET EGYENRANGÚVÁ VÁLIK, ÉS NEM ÜLDÖZIK ÖKET HITÜK MIATT. (*ábrázolás*)

Herceg Eszterházy Pál Trier-Fekete Erdő, Tirol és Svájc területéről hívott be szakembereket a TEJGAZDASÁG létrehozására, (*ábrázolás: tehén asszonnyal és sajtárral*) Tolna és Baranya megye területén is megjelentek a „vendég” német szakemberek.

A Habsburg dinasztia ellenreformációs törekvései nehezítették a felvidéki német ajkú lakosság mindennapi életét. Vallásuk és nemzeti önállóságuk védelmében Bocskai, Bethlen, I. és II. Rákóczy György, Thököly és II. Rákóczy Ferenc nagyurakat támogatták szabadságharcaikban.

1660-63 között Pozsonyban Alsó-Magyarország 32 evangélikus prédikátorát és tanítóját ítélték el. 1674-ben Felső Magyarország összes lutheránus lelkészét halálra és gályarabságra ítélték. 1687- Eperjesi mérszárlás, 30 német patrícius vérpadon végezte életét, 300 prédikátor lett gályarabságra ítéelve.

Nem csoda, hogy a szepességi szászok a végsőig kitartottak a II. Rákóczy Ferenc vezette szabadságharc oldalán. (*Thököly és Rákóczy ábrázolása*) Rákóczy hű emberei: Jakob Kray német zsidó, Lányi Márton német, Samuel Topperczér német zsidó és a brigadéros Czelden Orbán, aki Thököly nevelt fia volt. Nevük megjelenítendő.

A török 1683-ban Bécs alatt vereséget szenved, és a császári hadak segítségével Buda 1686 szeptember 2-án felszabadul.

Magyarországot az 1699-ig tartó felszabadító háborúk ismét elpusztították, a földdel tették egyenlővé. Az ország középső része szinte elnéptelenedett.

A földeket termővé kellett tenni, újjáépíteni a lakatlan területeket „ahol a nép, ott a pénz” de katonai szempontok is megkövetelték az újabb betelepítéseket. „benépesíteni és gazdaggá tenni, katonasággal, várakkal, jövedelmekkel, regálékkal ellátni”. Ez volt I. Lipót császár elképzelése.

Magán nagybirtokosok és a császári kamara is hívta a német telepeseket.

A Bécsi Kamara a következő kedvezményekkel csalogatta a telepeseket:

1. Vámmentesség a Magyarországra történő utazás során,
2. Ingyenes telek- és lakóhely biztosítása,
3. háromévi teljes és újabb három évre részleges adómentesség,
4. az államkincstár pénzén helybe szállították az építő anyagot,
5. szabad kereskedelem, vallási felekezetre való tekintet nélkül magukkal hozhatták papjaikat, a kamara költségén papi kúriák építése, kézműveseknek 15 évi adómentesség.

Jönnék TÍMÁROK, SZAPPANFŐZŐK, POSZTÓ- ÉS SZÖVŐ- MŰHELYEK LÉTESÜLNEK, PUSKAPOR GYÁRAT ÉPÍTENEK.

A XVIII. század végére kialakult magyarországi németeknek a középkori szászok mellett egy újabb ága, a „SVÁBOK” nemzete. Ők Buda felszabadításában is jeleskedtek, mint katonák.

MÁRIA TERÉZIA (ábrázolás) a 7 éves háborúban teljesen lepusztult, elszegényedett Elzász-Lotaringiából hívott telepeseket, akik boldogan jöttek a jó magyar, gazdagon termő földre. „Német jobbágy pénzes zacskó”

Áttelepülők dala: „A magyarok országa a leggazdagabb föld, ahol bőven terem bor és gabona, Így hirdették Günzburgban, A hajók már útra készen állnak, Ahol sok a marha, a hal és a szárnyas, Egész nap tart a vadászat. Aki most költözik magyar földre, arra az aranykor köszönt.

ULMI SKATULYA ábrázolás ULMER SCHACHTEL ábrázolás!!! (Fából készült uszály, amin egy szintén fából épült lakórész emelkedik. Ezzel jönnek le a Dunán, majd érkezés után szétszedik és házat építenek belőle Bácskában és a Bánságban, ahol kevés volt a fa.)

A kamarai kedvezményeket továbbra is megkapták, sőt II. József még jobban támogatta őket. Kaptak házat, 1 pár ökröt, 2 lovat, egy tehenet és egy kocsit ekével és boronával, mert Orosz-Poros- és Spanyolország is német telepeseket kíván fogadni.

SZORGALMUK, HOZZÁÉRTÉSÜK, RACIONÁLIS GONDOLKODÁSUK MIATT, ők Európa legjobb szakmunkásai, iparosai és földművesei.

Fejlettebb építészeti és gazdasági módszereket alkalmaznak, rugalmasabb szemléletűek, beosztók, takarékosak, céltudatosok és vállalkozó szelleműek, óriási munkabírással, sőt asszonyaik is dolgoznak, nemcsak a ház körül.

Jiddis zsidók is betelepednek, főleg iparosok és kereskedők. Mocsarakat csapolnak le. Vízi és szárazföldi utakat építenek. A közlekedés megoldása fontos volt a gazdaság föllendítésében.

1730-1755 között megteremtik a SZÍNJÁTTSZÁST Először Nagyszebenben majd Pesten és Budán épülnek színházak. *Ábrázolási lehetőség, színház és Déryné Széppataki Róza*

A színházi nyitózenét Beethoven írta.

Kocsmákat, fogadókat építenek. Megjelenik a képfestő az abroszban és öltözetben. *(Táncoló pár ábrázolása sváb viseletben! Festett bútorok, Szekszárdi kadarka ami máig híres magyar-német bor. Egy-két népdal írásban való megjelenését javaslom.)*

Askenázi zsidók megjelenése.

ORVOSTUDOMÁNY SEMMELWEIS IGNÁC (1818-65)

2. dombormű

REFORMKOR

1825-1848

A MAGYAR NEMZET ÉBREDÉSE, MEGÚJULÁSA IRÁNTI VÁGY ELŐSZÖR KUTRUÁLIS TERÜLETEN JELENIK MEG

A RÉGI NÉMET TELEPESEK MAGYAR PATRIÓTÁNAK ÉRZIK MAGUKAT ÉS ÖSSZEFOGNAK A MAGYAR NEMESSÉGGEL

A németek magyarosítják nevüket, még akik nem tudnak magyarul, mint pl. LISZT FERENC is, büszkén vallja magát magyarnak.

„Magyarország polgárai között nincs német, vannak németajkúak, ezek is mind magyarok... Oh, hogy dobogott a szívünk, volt-e szebb dolog ezekben a napokban, mint magyarnak lenni?”

A Magyar nyelv szépsége, irodalmi vonzása, a liberális eszmék hatnak a német ajkú magyarrá vált népekre. TOLDY (SCHEDEL) FERENC MAGYAR IRODALOMTÖERTÉNETI KUTATÁST végez. HUNFALVY PÁL megírja a MAGYAR NYELVTUDOMÁNY című könyvét. 1846-ban ERKEL FERENC megteremti a MAGYAR OPERÁT.

A 48-as szabadságharcban Damjanich magyar svábokkal, bécsi, tiroli és soproni önkéntesekkel harcol.

KLAPKA GYÖRGY, a bánsági sváb, VETTER ANTAL, STEIN MIKSA TÁBORNOK, BAYER JÓZSEF MIND NÉMET SZÁRMAZÁSÚ.

Ne felejtjük el, hogy 48-ban 20.000 NÉMET ZSIDÓ honfitársunk is harcolt a szabadságért.

Az aradi 13 vértanú közül 5 német: AULICH LAJOS, LAHNER GYÖRGY, LEININGEN-WESTENBURG KÁROLY, PÖLTENBERG ERNŐ, SCHWEIDEL JÓZSEF. Képüket ott találjuk a szintén német Zala György által készített aradi emlékművön. (Az emlékmű német vértanúinak portréit ábrázolni!)

KIEGYEZÉS DUALIZMUS 1900-as években

Az ipari fejlődés soha nem látott mértékben virágzik.

Megépül az ÓBUDAI HAJÓGYÁR. Német szakmunkások, cserépfedők, kőművesek, kőfaragók, üvegesek, öntők, esztergályosok, bádigosok jönnek dolgozni Budapestre.

Vasöntöde épül, GANZ ÁBRAHÁM zsidó származású német tulajdonos számára. Mezőgazdasági gépeket, cserép-tégla- papír üzemeket létesítenek. Kiváló ötvösök és ékszerészek telepednek le. A vendéglősök és cukrászok nagy része mind német: Hauer, August, Gundel, Kéhly kocsmá Óbudán (1700-as években érkeztek Óbudára a ma már Strasbourghoz tartozó **Kehl nevű falucskából**. Az első családtag, aki borozó nyitására adta a fejét, **Kéhli Károly** volt.),

Dreher Sörgyár, a Törley Pezsgőgyár alapítójának apja korábban Schmierl volt.

69 iparág szókincse a német. A Világkiállításon Pécsen 1044 németajkú vállalkozás szerepel.

A herendi porcelángyárat Farkasházi FISCHER MÓR német zsidó polgárunk alapította 1839-ben.

Korányi Frigyes katonaoorvos, a Magyar Tüdőgyógyászat megteremtője is német származású volt.

A német Lechner Ödön tervezte az Iparművészeti Múzeumot, A Nemzeti Múzeumot Pollack Mihály tervezte. Steind Imre is német volt, aki a Parlamentünket tervezte meg, Wekerle Sándor a tisztviselő telepet tervezte meg, Kós Károly erdélyi szász a Budapesti Állatkertet, a német származású Munkácsy Mihály Párizsban arat világsikert. Zsolnay Vilmos a pécsi világkiállítás sztárja lett a kerámiáival. Klebelsberg Kunó miniszter a kulturális életben a magyar nemzetet szolgálta. Az Egri csillagokat is magyarrá vált német írta, Gárdonyi Géza.

Thormay Cecilé „A régi ház” c. Nobel díjra jelölt könyvét, ha olvassuk, sokat tudunk meg a magyarrá vált németekről.

A német folklór bemutatása megjeleníthető a domborműveken, dalok, kották viseletek pl: sváb ház képe, Sztahanovics gyűjtésből esküvői dal, Mosonszentjánoson magnetofonra rögzítették, a Pannonhalmi Könyvtárban megtalálható:

*Ma menyasszonyt énekelek,
a legszebb virágokból hozok néki koszorút, a koszorú tudatja vélem, egybetartoznak-e vagy sem, hogy ki az ő kedvese”*

Bács-Kiskun megyében vegyes nyelven:

„gyere be rózsám kom herajn
csak magam vagyok én bin ganz alajn
három cigány legény spilt maj musik
csak magam vagyok én biz ganz alajn...

Népvisélet: „ó Te csudálatos német jer, hadd fössem le képed. Hatszögletű kalapoddal, tubákos orroddal” gúnyvers Sopron vidékéről.

A férfiak hosszú haját hordták, de az arcukat borotválták. Asszonyoknak fő ékessége a szép, művészi hajviselet és a fehér vászon főkötő, arcot keretező csipke és hímzett szegélydísz. Remekül ábrázolhatók a domborműveken. Ma már csak délen Tolna-Mórág, Baranya selyembársony, csipke és tüllel díszített főkötők maradtak. Mellények csipke, sujtás, hímzéssel díszítettek. Piros atlasz selyem pruszlik a szüreti bálokon és hazafias ünnepeken.

Ruháik 70 %-a kékfestőből készül, a vállkendő és a nagy kötény jellemző. Gyűrűket hordtak, ezüst fülbevalókat, szakon bársonyszalagon ezüst keresztet, szívet. Az esküvőkön elmaradhatatlan a ROZMARING, a tisztesség jelképe.

Szüreti multság ábrázolása: Több szőlőfürtből össze erősítenek egy óriási fürtöt é ezt egy jó teherbírású farúd közepére erősítik, két legény fogja két felől és viszik a menet élén. Táncoló pár népi viseletben.

(A gyász színe fehér volt.)

Kisebb fűvós zenei együttesek voltak a cigányzene helyett. Soroksáron ma is rengeteg nagy fűvós művész lakik.

A Magyar Rádió zenekarában majd minden trombitás soroksári, de legalább is német eredetű. A katonazenekarokban is sokan játszanak. Fúvós muzsikusok ábrázolása.

Jellegzetes hangszerük a tangóharmonika.

A „Katalin bál”-t is ők vezették be. A Húsvéti nyuszi és a festett tojás is német szokás aztán a magyarok is átvették.

A fentieket nagyon jól meg lehet jeleníteni képileg.

3. dombormű, amely egy sztélén jelenik meg mindkét oldalon.

Az I. Világháború és a Trianoni Országcsönkítés után kevés német marad Magyarországon.

Megalakul a VOLKSBUND, sok német csatlakozik hozzá, de nem a hitleri Németországhoz való hűség jellemezte tagjainak nagy részét, inkább a német nemzetségüket akarták megvallani.

Amikor a Volksbund tagjai nagyobb részben fasizálódtak, 1942 februárjában, egy ismeretlen jelvény bukkant fel HŰSÉGGEL A HAZÁHOZ” felirattal, alatta a magyar piros-fehér-zöld koronás magyar címerrel. Ezt a hitleri Németországgal szembenálló németek viselték. Bonyhádon indult el a mozgalom Perczel Béla nyugalmazott Tolna megyei főispán (Perczel Mór unokája) vezetésével. Mellette Gömbös Miklós gimnáziumi tanár, Tomka Gusztáv evangélikus lelkész és Krasznai István járási főszolgabíró.

„A mozgalom alulról indult el, a hazai német nép egy részének lelkéből pattant ki, minden külső beavatkozás nélkül. Ebben van óriási értéke és jelentősége. Azok a népelemek termelték ki, akik az AGITÁTOROK ERŐSZAKOS ÉS MAGYARGYŰLÖLETET SZÍTÓ PROPAGANDÁJA ELLENÉRE IS HŰEK MARADTAK A HAZA ÉS A NEMZET FOGALMÁHOZ, S A MAGYARSÁGGAL VALÓ RÉGI TESTVÉRI VISZONY FENNTARTÁSÁHOZ.

EZEK A CSOPORTOK MAGYARORSZÁGOT TARTJÁK IGAZI ÉS EGYETLEN HAZÁJUKNAK, A TÖRTÉNELMI MAGYAR NEMZET TAGJAI AKARNAK MARADNI.”

Az alapítók célja: a Volksbund gyengítése, a birodalmi propaganda ellensúlyozása volt.

A MAGYAR ÁLLAM ESZMÉHEZ VALÓ HŰSÉG GONDOLATÁNAK NÉPSZERŰSÍTÉSE.” a TANÍTÓK, a keresztény szellemiséget és a náci ideológiát szembeállító LELKÉSZEK szálkák voltak a gestapó szemében, és a vezetőt, Perczel Bélát letartóztatták néhány társával. Atrocitások és gyilkosságok is történtek.

1944 őszén a Vörös Hadsereg megszállja Magyarországot, és a német származású, munkaképes életkorú lakosságról számlálást rendel el, hogy közmunkára mozgósítsa őket.

Sztálin parancsa, a Szovjetunióba történő munkára irányítás céljából internálni kell a Vörös Hadsereg által felszabadított területeken tartózkodó valamennyi munkaképes 17 és 45 év közötti német férfit és 18-30 éves nőt.”

Munkaerő pótlása volt a cél, valamint a németek kollektív bűnösségének hangoztatása. Egyáltalán nem volt cél, hogy a halálra dolgoztatottak visszajöhessenek élve.

GUPVI, MALENKIJ ROBOT

Az internáló táborlakókat a hozzátartozóknak kellett élelemmel ellátni. Hamarosan fűtetlen marhavagonokba zsúfolták őket. A hetekig tartó odaút során 20 % életét veszítette, a halottakat kidobták a vagonokból. A Donyec Medence bányáiba, a Kaukázus környéki újjáépítésre, az uráli táborokba kerültek. A kevés, siralmas minőségű étkezés, a nehéz fizikai munka elvégzése mínusz 20 fokig, kinn az erdőben pl., favágás, ill. gyalog elmenni a bányához és munka után vissza a táborba.

Rögtön az első évben 20-30 százalékuk életét veszítette. Mások egész életükre megnyomorodtak, mentálisan is.

Gondoljunk „Az örök tél” c. filmre. Hosszú éveket töltöttek embertelen körülmények között a Szovjetunióban és csak kevesen tértek haza. Volt, aki nem is tudott németül, csak a neve volt az.

A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT volt a leghangosabb szószólója a NÉMET KOLLEKTÍV BŰNÖSSÉGNEK.

(Gerő András: „Németek, növekvő számban zsidók és csökkenő számban görögök alkották jobbra a haszonelvűség haza letéteményeseinek körét.” „A nagypolgárság jelentős részében zsidó eredetű” „A magántisztviselők növekvő tábora nemesi eredetű elemet alig tartalmazott, sokkal inkább a polgári – sok esetben zsidó származású – rétegekből töltődött föl”),

A kommunista vezetők a szorgalmas, igyekvő és művelt zsidót és német zsidót kollektíve bűnös kapitalistának titulálták. Megtörtént, hogy egy náci haláltáborból élve hazatért polgár visszakapta lakását, majd, mint kártékony kapitalista zsidót elszállították a Szovjetunió valamelyik büntető táborába. Sok német zsidó is volt köztük.

1946-ban elkezdődik a német lakosság internálása Németország keleti, a Vörös Hadsereg által megszállt zónájába. 1948 szeptemberében indult el az utolsó szerelvény Németországba. A kitelepítésre ítélt németek maximum 100 kg csomagot vihetek magukkal, 40-45 tehervagonból álló vonatszerelvény várt rájuk. Egy-egy vagonba 30-40 embert zsúfoltak össze, csomagjaikkal együtt. Magyar zászlókkal, virágokkal és „Isten veled hazánk!” felirattal díszítették a vagonok külső felületét.

(Itt kapna helyet a Németországba induló vonat képe, korabeli fénykép alapján. A tehervagon külső felét feldíszítették a magyar zászlókkal, virágokkal és megrázó feliratokkal „Isten veled

házáknak! magyarul és németül: Gott segne unsere neue Heimat” Egyetlen nyitott ajtóban egy német házaspár áll.)

(A dombormű hátsó oldalán pedig egy másik vonatot látunk, ahol minden ajtó be van zárva. Ott dobozba zárt heringekként állnak férfiak és nők. Rajzszerűen kivehetők a körvonalak. Az utolsó zárt ajtónál a lelépőn ül egy farkas. Ez várja a halálra szánt gyűlölt németeket, hogy kollektíve „jóvá tegyék bűnüket” az „Örök tél” pokoli világában.)

(Vagy ezen a kétoldalú domborművön, vagy egy külön álló sztelén kell feltüntetni a kerületből deportált áldozatok névsorát.)

5. Még most készülő dombormű:

Kicsit távolabb a többitől, de még hozzá kapcsolódóan

Magyarországon meghonosodott német szokások és hagyományok

A német folklór bemutatása megjeleníthető a domborműveken, dalok, kották viseletek pl. a képfestő abroszban és öltözetben, sváb ház képe, vagy vegyes nyelven:

„gyere be rózsám, komm herein,
csak magam vagyok ganz allein

Az ünnepek jelképei, pl. karácsonyfa, adventi koszorú, húsvéti nyúl, tojásfa, remekül ábrázolhatók a domborműveken.

Szüreti mulatság, táncoló pár népi viseletben, kisebb fűvószenei együttesek stb.

A záró kép

A záró kép a Pán-Európai Piknik legyen, boldog emberarcokkal, ölelkező emberekkel, virágokkal és természetesen szöveggel:

Gandi: „ A történelem bebizonyítja, hogy végül mindig az igazság győz”

Javaslom, hogy telet is kibíró ROZMARING bokrot is ültessenek oda, ami a németek szerint az EMBERI TISZTESSÉG JELKÉPE.

Budapest, 2020. november 19.

R. Törley Mária szobrász